

Εξωτερική άποψη του μοναδικού Μουσείου Ερμιταζ.

Αν κάποιος έχει τη δυνατότητα να κάνει μόνο ένα ταξίδι στη ζωή του, προορισμός του πρέπει να είναι η Αγία Πετρούπολη! Όσα ταξιδιωτικά κείμενα και να έχεις διαβάσει, όσες φωτογραφίες και ντοκιμαντέρ και να έχεις δει, δεν μπορούν να σου δώσουν την πραγματική εικόνα αυτού του αρχιτεκτονικού και πολιτισμικού θαύματος! Θέατρα, μουσεία, παλάτια αμύθητου πλούτου, πανέμορφες εκκλησίες, επιβλητικά δημόσια κτίρια, ποταμοί και φυσικά και τεχνητά κανάλια με πανέμορφες γέφυρες, τεράστιοι πεντακάθαροι δρόμοι, απέλεικτοι δημόσιοι κήποι και πάρκα συνθέτουν ένα σύνολο που απλά σε αφήνει άφωνο. Η Αγία Πετρούπολη είναι μια πόλη ονειρεμένη που έχει χαρακτηριστεί «ανοικτό μουσείο του μπαρόκ και του νεοκλασικισμού» ενώ η ΟΥΝΕΣΚΟ έχει ανακηρύξει το κέντρο και αρκετά προάστια της Παγκόσμια Πολιτιστική Κληρονομιά. Όταν είχα, λοιπόν, εκφράσει στη Ρωσίδα γυναίκα μου το θαυμασμό μου για τα θέατρα, τα μουσεία, τις πλατείες και τις άλλες ομορφιές της Μόσχας, μου απάντησε κατά τρόπο απόλυτο: «Δεν έχεις δει ακόμα τίποτα. Περίμενε να πάμε στην Αγία Πετρούπολη...», μου είχε πει...

Η ΥΠΕΡΤΑΧΕΙΑ

Επιλέξαμε να ταξιδέψουμε από τη Μόσχα στην Αγία Πετρούπολη με την υπερταχεία, πρώτα για να απολαύσουμε τα τοπία της διαδρομής και δεύτερον γιατί φθάνεις γρηγορότερα, αποφεύγοντας τις καθυστερήσεις και ταλαιπωρίες των αεροδρομίων.

Η υπερταχεία πολυτελέστατη και τα τοπία σκέτη μαγεία. Η Ρωσία διαθέτει απειλείως πεδιάδες που διασχίζονται από μεγάλα ποτάμια και κάπου-κάπου διακόπονται από βουνά. Ταξιδεύοντας με 220 χιλιόμετρα την ώρα στην Αγία Πετρούπολη φθάνεις σε λιγότερο από τέσσερις ώρες. Μας υποδέχτηκαν ένα ζευγάρι φίλων Ρώσων και πήραμε το δρόμο προς το ξενοδοχείο μας. Από την πρώτη στιγμή που βγαίνεις από τον όμορφο σιδηροδρομικό σταθμό, η ομορφιά της πόλης σε μαγεύει. Σε κάθε γωνιά της σε περιμένει και μια έκπληξη. Σε κάθε γωνιά της και ένας πόνος στη σύ-

γκριση με την Αθήνα του τοιμέντου και τις πολεοδομικές αναρχίας.

ΛΙΓΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η Αγία Πετρούπολη θεμελιώθηκε από τον Τσάρο Μέγα Πέτρο στις 27 Μαΐου του 1703 και το 1712 έγινε η πρωτεύουσα της Ρωσίας μέχρι την Οκτωβριανή Επανάσταση του 1917. Οι πολιτικές εξελίξεις επέβαλαν, κατά καιρούς, αλλαγές στο όνομα της πόλης. Αν και ιδρύθηκε ως Πίτερσμπουργκ, το 1914 μετονομάστηκε σε Πέτρογκραντ γιατί το «μπεργκ» θύμιζε γερμανικά και την περίοδο εκείνη Ρώσοι και Γερμανοί βρίσκονταν σε πολεμική σύρραξη. Από το θάνατο του Λένιν και μέχρι το 1991 η Αγία Πετρούπολη ονομαζόταν Λένινγκραντ. Η ευρύτερη διοικητική περιοχή της Αγίας Πετρούπολης εξακολουθεί, πάντως, να ονομάζεται Λένινγκραντ. Με τις μετακομμουνιστικές μετονομασίες της πόλης, ορισμένων δρόμων, γεφυρών και πάρκων της, οι αρχές θέλησαν να ξαναδώσουν στην Αγία Πετρούπολη την αυτοκρατορική της χροιά χωρίς να εξαλείψουν το κομμουνιστικό χθες. Κτισμένη πάνω σε νησάκια, στις όχθες του ποταμού Νέβα, και με μέσο υψόμετρο 3 μόλις μέτρα, η Αγία Πετρούπολη έχει κατά καιρούς υποστεί πολλές πλημμύρες. Οι καταστροφικότερες σημειώθηκαν κάθε εκατό ακριβώς χρόνια: το 1724, το 1824 και το 1924!

Στα 309 χρόνια της ιστορίας της η Αγία Πετρούπολη δέχθηκε πολλές εχθρικές επιθέσεις. Τραγικότερη η πολιορκία των Γερμανών που κράτησε 872 μέρες (από τις 8 Σεπτεμβρίου του 1941 έως τις 27 Ιανουαρίου του 1944) και κόστισε τη ζωή ενός περίπου εκατομμυρίου ατόμων. Οι περισσότεροι πέθαναν από την πείνα και τις κακουχίες. Παρά τις μεγάλες απώλειες οι υπερασπιστές της πόλης δεν υπέκυψαν και βγήκαν θριαμβευτές. Αμέσως μετά τη λήξη του πολέμου άρχισε η ανοικοδόμηση της πόλης με βάση αρχικά σχέδια - έτσι η Αγία Πετρούπολη διατήρησε τον παλιό της χαρακτήρα. Βλέπουμε λοιπόν ότι το κομμουνιστικό καθεστώς σεβάστηκε την ιστορία της πόλης αλλά και το σημερινό καθεστώς δεν προσπάθησε να διαγράψει όσα εκ-

προσωπούν την κομμουνιστική της παράδοση. Σήμερα ο πληθυσμός της πόλης είναι περίπου 5 εκατομμύρια, δηλαδή διπλασιάστηκε μέσα σε 70 χρόνια.

Ο ΜΑΡΙΝΟΣ ΧΑΡΜΠΟΥΡΗΣ

Σήμα κατατεθέν της Αγίας Πετρούπολης είναι το χάλκινο άγαλμα του Μεγάλου Πέτρου, το οποίο είναι έργο του Γάλλου γλύπτη Στέφανου Φαλκονέ.

Το άγαλμα αυτό βρίσκεται πάνω σε ένα τεράστιο βράχο βάρους 2000 τόνων. Η μεταφορά του βράχου από ένα βάλτο της Φινλανδίας στην Αγία Πετρούπολη, μια απόσταση 20 χιλιομέτρων, έγινε δια ξηράς και θαλάσσης χάρη στα σχέδια και τις μεθόδους που επινόησε ο Κεραλλονίτης μηχανικός Μαρίνος Χαρμπούρης (1729-1782), ο οποίος υπηρετούσε στο Μηχανικό του Ρωσικού Στρατού. Η επιχείρηση άρχισε το 1768 και ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 1770 χωρίς να χαθεί ούτε μια ζωή παρά τους κινδύνους που καιροφυλακτούσαν σε όλη τη διάρκεια της μεταφοράς. Το κατόρθωμα του Χαρμπούρη αναγνωρίστηκε από τις ρωσικές αρχές και ο Έλληνας μηχανικός τιμήθηκε ανάλογα.

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις αξιοθέατα στην Αγία Πετρούπολη γιατί όλη η πόλη είναι αξιοθέατη. Θα αναφέρω μόνο αυτά που προλάβαμε να επισκεφθούμε.

Το ΕΡΜΙΤΑΖ είναι ένα μουσείο που σε αφήνει άφωνο. Ένα πραγματικό θησαυροφυλάκιο τέχνης. Διαθέσαμε μια μέρα σε αυτό αλλά σίγουρα χρειαζόμαστε 3-4 μέρες για να ιοχυριστούμε ότι το γύρισες. Ατελείωτες αίθουσες με θησαυρούς τόσο του ρωσικού όσο και του παγκόσμιου πολιτισμού! Εντυπωσιακές οι αίθουσες που φιλοξενούν δείγματα του αρχαίου ελληνικού αλλά και του αιγυπτιακού πολιτισμού. Υπάρχουν πάμπολλες αίθουσες με έργα ευρωπαίων ζωγράφων (Μονέ, Ρούμπενς, Μουρίλο, Ελ Γκρέκο, Βαν Γκοκ, Πικασό...) όπως και αίθουσες με γλυπτά και άλλα καλλιτεχνήματα. Με δύο λόγια είναι ένα μουσείο που πρέπει να επισκεφθείς. Εκείνο που επί-

σης με εντυπωσίασε ήταν το τεράστιο βεστιάριο του Ερμιταζ. Ένας τεράστιος διάδρομος (μπορεί να ξεπερνούσε και τα 70 μέτρα) όπου αριστερά και δεξιά κάτω από πανέμορφα διακοσμημένες καμάρες υπάρχουν ανεξάρτητοι μεταξί τους χώροι όπου οι επισκέπτες οφείλουν να αφήσουν σακάκια, παλτά, ομπρέλες, μεγάλες τσάντες και γενικά οτιδήποτε μέσα στο οποίο μπορεί να κρυφτεί κάποιο κομψοτέχνημα. Στο φημισμένο ΘΕΑΤΡΟ ΜΑΡΙΪΣΚΙ είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε το μπαλέτο «Ο Καρυσθαύστης» (παραμύθι του Ε. Τ. Χόφμαν, μουσική Π. Τσαϊκόφσκι). Ένας καλός τρόπος να δεις την Αγία Πετρούπολη είναι μια ημερήσια εκδρομή πάνω σε ποταμόπλοιο-εσοπατόριο. Θα ταξιδέψεις στον ποταμό Νέβα και στα κανάλια που διαρρέουν την πόλη. Θα περάσεις κάτω από σκαλιστά γεφύρια (ο συνολικός τους αριθμός ξεπερνά τα οκτακόσια!) και θα θαυμάσεις τα αμέτρητα παλάτια και δημόσια κτίρια. Η περιήγηση αυτή το βράδυ είναι μια πραγματική μαγεία.

Επισκεφθήκαμε ακόμα το θερινό παλάτι ΠΙΠΕΡΓΚΟΦ, μια περίπου ώρα με το αυτοκίνητο από το κέντρο της Αγίας Πετρούπολης. Αμύθητος και εκεί ο πλούτος. Τούτο, όμως, το παλάτι έγινε πασίγνωστο και από τους κήπους του. Εκατοντάδες στρέμματα με όμορφη ρυμοτομία, δενδροστοιχίες, λίμνες, αμέτρητα σιντριβάνια, ένα τεχνητό κανάλι που καταλήγει στον Κόλπο της Φινλανδίας, βοηθητικά κτίρια εξαιρετικής αρχιτεκτονικής, επιχρυσωμένα αγάλματα και παντού εμφανή τα αρχαία ελληνικά διακοσμητικά στοιχεία.

Αξιοθέατο είναι ακόμα οι λεγόμενες λευκές νύκτες της Αγίας Πετρούπολης. Είναι εντονότερες το Μάιο και τον Ιούνιο. Το φαινόμενο οφείλεται στη θέση της πόλης κοντά στον Αρκτικό Κύκλο. Μια πραγματικά αξέχαστη εμπειρία, να πλησιάζουν μεσάνυχτα και ο ουρανός να μη λείπει να σκοτεινιάσει.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

Όσες μέρες και να μείνεις στην Αγία Πετρούπολη δεν φθάνουν για να απολαύσεις τις απίστευτες ομορφιές της. Ο χρόνος, όμως, μας πιέ-

ζε και έπρεπε να επιστρέψουμε στη Μόσχα. Οι κάτοικοι της ρωσικής πρωτεύουσας και των μεγαλουπόλεων της απέραντης αυτής χώρας λατρεύουν τη ζωή της υπαίθρου. Με κάθε ευκαιρία δραπετεύουν στην εξοχή έστω και για μια μέρα. Όνειρο, λοιπόν, κάθε οικογένειας είναι η απόκτηση μιας «ντάτσα» - ενός δηλαδή εξοχικού. Είχα την ευκαιρία να περάσω ένα σαββατοκύριακο στη «ντάτσα» ενός φιλικού ζευγαριού όπου τύχαμε θερμής φιλοξενίας, γευθήκαμε νοστιμότητα ρωσικά παραδοσιακά φαγητά και απολαύσαμε τόσο τον τελετουργικό τρόπο προετοιμασίας του ρωσικού τραγιού, το γνωστό «σαμοβάρ», όσο και τη γεύση του.

ΑΛΛΑΓΕΣ

Από το 1991 - μετά την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος - μέχρι σήμερα έχουν επιτελεστεί τεράστιες αλλαγές στη Ρωσία. Η πρώτη δεκαετία χαρακτηρίστηκε από το πολιτικό και οικονομικό «ξάφνιασμα», ακολούθησε μια περίοδος αναζήτησης και προσαρμογής στη νέα κατάσταση και μόλις τα 5-6 τελευταία χρόνια «το νερό άρχισε να μπαίνει στο αυλάκι», να τίθενται τα θεμέλια μιας ουσιαστικής μεταρρύθμισης που, όπως ισχυρίζονται ειδικοί, θα ξυπνήσει τον «κοιμώμενο οικονομικό γίγαντα» με τα τεράστια αποθέματα ορυκτού πλούτου. Είναι αλήθεια ότι οι εναλλαγές Πούτιν και Μεντβέντεφ στην προεδρία και πρωθυπουργία «έχει σπρώξει πολλά φρούδια» στη Δύση που βλέπει αυτές τις μετακινήσεις με καχυποψία. Πολλά έχουν λεχθεί για τα εκλογικά αποτελέσματα αλλά λίγα έχουν αποδειχθεί που θα μπορούσαν να αλλοιώσουν - όχι αποφασιστικά - τα εκλογικά αποτελέσματα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των Ρώσων δείχνουν, σύμφωνα με δημοσκοπήσεις, να εμπιστεύονται το πολιτικό αυτό «ντουέτο» - κάτι που είναι και προσωπική μου διαπίστωση από τις συζητήσεις που είχα με φίλους, στη διάρκεια των ταξιδιών μου στην απέραντη αυτή χώρα! Ένα σημαντικό πρόβλημα της ρωσικής κοινωνίας είναι η διαφθορά, ιδιαίτερα στον κρατικό μηχανισμό. Πληθαίνουν, πάντως, οι εκτιμήσεις Ρώσων, αλλά και ξένων